

Euroopan
komissio

Esteetön kaupunki -palkinto

TÄYTTÄÄ KYMMENEN VUOTTA

Esimerkkejä parhaista käytännöistä,
joilla EU:n kaupungeista tehdään
entistä esteettömpiä

#EUACCESSCITY

Sosiaalinen
Eurooppa

Esteetön kaupunki -palkinto täyttää kymmenen vuotta

Ávila, Espanja

© Shutterstock

Esteetön kaupunki 2020 kilpailun myötä juhlitaan samalla Esteetön kaupunki palkinnon kymmenvuotista taivalta. Tämä virstanpylväs on oikea hetki pysähtyä pohtimaan, mikä on tehnyt aiempien vuosien voittajakaupungeista niin erityisiä.

Voittajakaupungit eroavat toisistaan niin kokonsa, sijaintimaidensa kuin kulttuuriensa puolesta. Muutamissa kaupungeissa lisähaastetta luovat historialliset ja pinnanmuodostukseen liittyvät seikat, kun taas osa kaupungeista on nykyaikaisia.

Kaikkia voittajia yhdistää kuitenkin kaksi selkeää piirrettä. Ensinnäkin näissä kaupungeissa on nähtävissä vahva ja jatkuva poliittinen sitoutuminen esteettömyyden toteuttamiseen. Toiseksi näissä kaupungeissa hallinnon edustajat sekä vammaisista ja ikääntyneistä henkilöistä koostuvat järjestöt osallistuvat jatkuvasti painopisteiden määrittämiseen ja täytäntöönpanon seurantaan.

Aiemmat voittajat osoittavat, että noudattamalla sinnikkäästi näitä kahta peruseriaa kaupunkien on mahdollista saavuttaa esteettömyys kestävästi sekä edistää kaikkien asukkaidensa osallisuutta.

Esteetön kaupunki palkinnon voittajien verkoston tapaaminen

Esteetön kaupunki palkinnon voittajakaupunkien määrä kasvaa jatkuvasti, ja vuonna 2018 muodostettiin virallinen voittajien verkosto. Sen ensimmäisen tapaamisen järjesti Lyonin kaupunki Ranskassa (Esteetön kaupunki palkinnon voittaja 2018). Verkoston yksipäiväinen yhteistapaaminen pidetään voittajakaupungissa, ja sen tarkoituksena on tuoda yhteen aiemmat voittajat. Bredan kaupunki järjesti lokakuussa 2019 kokopäiväisen tapahtuman, jossa jaettiin inklusiivisen matkailun sekä hotelli-, ravintola- ja matkailualan ja kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnan esteettömyyden parhaita käytäntöjä. Tapahtumassa 20:n kaupungin ja paikallisjärjestön edustajat esittelivät toisilleen esteettömyysaloitteitaan, joiden ansiosta kyseiset kaupungit aikoinaan valittiin voittajiksi. Sen jälkeen osallistujat vierailivat neljässä Bredan historiallisessa kohteessa, joiden kautta Breda esitteli esteetöntä julkista liikennettä sekä liikunta- ja vapaa-ajantoimintaansa.

Lyon, Ranska

© Shutterstock

Esteetön kaupunki -palkinnon kymmenen voittajakaupunkia

2011 – Ávila, Espanja

2012 – Salzburg, Itävalta

2013 – Berliini, Saksa

2014 – Göteborg, Ruotsi

2015 – Borås, Ruotsi

2016 – Milano, Italia

2017 – Chester, Yhdistynyt kuningaskunta

2018 – Lyon, Ranska

2019 – Breda, Alankomaat

2020 – Varsova, Puola

**Palkittujen
kaupunkien
kartta:**

EU:n kartta
vuodelta 2020

2011

Ávila, Espanja

Ávilan muurien kosketusmalli

© Ávilan kaupunki

Esteetön kaupunki palkinnon ensimmäinen voittaja oli keskiaikainen Ávilan kaupunki, joka teki tuomareihin vaikutuksen kokonaisvaltaisella lähestymistavallaan esteettömyyteen.

Ávilassa laadittiin vuonna 2002 esteettömyyttä koskeva erityistoimintasuunnitelma, joka oli lähtökohtana muutettaessa vanhakaupunki esteettömäksi vammaisille henkilöille.

Kaupunginvaltuustossa esteettömyys on keskeinen asia, joka huomioidaan kaikilla toiminta-alueilla, kuten kaupunkisuunnittelussa, rakentamisessa, viestinnässä ja liikenteessä. Paikalliset vammaiset henkilöt on otettu mukaan kaikissa vaiheissa suunnittelemaan kaikille avointa kaupunkia sekä tekemään yhtäläisistä työllistymismahdollisuuksista sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnan esteettömyydestä arkipäiväisiä asioita.

Vuonna 2007 kaupunki myös perusti erillisen esteettömyydestä vastaavan osaston, jonka tehtävänä on arvioida ja analysoida, miten esteettömyys toteutuu kaikkialla kaupungissa. Huomion kohteena ovat etenkin yrittäjien tarpeet.

Ávila on palkinnon voittamisesta lähtien jatkanut panostamista kaupungin asuinkelpoisuuden esteiden poistamiseen.

Tätä koskevat aloitteet ovat liittyneet muun muassa vammaisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksien parantamiseen, avun tarpeen vähentämiseen sekä itsenäisen asumisen edistämiseen.

Painopisteenä ovat olleet myös rakennetun ympäristön, viestinnän ja liikenteen parannustoimenpiteet, kuten julkisen liikenteen esteettömyyteen liittyvät lisäparannukset sekä taloudellinen tuki esteettömän taksikaluston ylläpitämiseksi.

Kaupunki on myös tarkastellut vammaisille matkailijoille suunnattua tarjontaansa kokoamalla tietoa esteettömistä reiteistä, opastetuista kierroksista ja muista kohteista, ja tietoa on koottu myös vaihtoehtoisissa muodoissa.

”Ávilalle myönnetty palkinto vahvisti käsitystämme siitä, että olemme oikealla tiellä kohti tavoitettamme, kaikille avointa Ávilaa.”

Ávilan kaupunginjohtaja

2012

Salzburg, Itävalta

Etappenplan-hankkeen menestyksen arviointi

© Salzburgin kaupunki

Vuoden 2012 voittaja oli Itävallassa sijaitseva Salzburgin kaupunki. Kaupunki valittiin voittajaksi, koska se on sitoutunut esteettömyyteen pitkäaikaisesti, sillä on ollut johdonmukainen lähestymistapa tavoitteen saavuttamiseen ja se on saavuttanut esteettömyysasioissa erinomaisia tuloksia sillä, että vammaiset henkilöt ovat suoraan päässeet osallistumaan toimintaan.

Kilpailun aikaan Salzburgissa pyrittiin parantamaan esteettömyyttä aloitteilla, jotka koskivat muun muassa kosketukseen perustuvia ohjaus- ja opastejärjestelmiä näkövammaisille jalankulkijoille, esteetöntä julkista liikennettä ja tuettua matkustamista, vammaisten autoilijoiden ilmaista pysäköintiä sekä ohjelmia, joissa ikääntyneitä kannustetaan uskaltautumaan liikkeelle kaupungille.

Kaupunki on vuodesta 2012 lähtien jatkanut edelleen työtä esteettömyyden parantamiseksi lukuisilla hankkeilla. Yksi esimerkki aikaansaannoksista on lasten värityskirja, jonka kuvituksessa esitetään vammaisia lapsia myönteisesti ja osallisuutta edistävästi.

Eräs merkittävimmistä uusista kehitystoimista on vuonna 2016 käyttöön otettu niin kutsuttu "Etappenplan" eli vaihesuunnitelma. Suunnitelma sisältää toimia, joilla saavutetaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen tavoitteet ja varmistetaan,

että yleissopimuksen suuntaviivoja noudatetaan. Hankkeeseen osallistuu vammaisia henkilöitä sekä ulkoisia asiantuntijoita esimerkiksi Salzburgin yliopiston ihmisoikeusinstituutista.

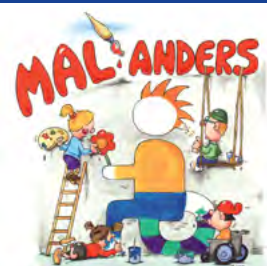
"Etappenplan" jakautuu seuraavaan kuuteen toiminta-alueeseen, joista vastaa Salzburgin kaupunki:

- koulutus
- työllisyys
- terveys- ja sosiaaliasiat
- maankäytön suunnittelu ja asuminen
- liikkuvuus ja julkinen liikenne
- vapaa-aika ja kulttuuri.

Vuoden kuluttua kaupunki arvioi suunnitelman onnistumista keräämällä vammaisten henkilöiden näkemyksiä suunnitelman seuraavista vaiheista.

"Esteetön kaupunki palkinto on lisännyt entisestään tietoisuutta esteettömyydestä Salzburgin kaupungissa, mikä on auttanut meitä toteuttamaan monia muita toimenpiteitä."

Sabine Neusüß, Salzburgin kaupungin vammaisten henkilöiden edustaja

Värityskirja, jossa on positiivisia kuvia vammaisuudesta

© Salzburgin kaupunki

2013

Berliini, Saksa

Berliini, Saksa

© Shutterstock

Berliini valittiin vuoden 2013 voittajaksi strategisen ja osallistavan esteettömyyttä koskevan politiikkansa ansiosta. Politiikka kattaa kaikki kaupunkielämän osa-alueet, ja se on otettu tiiviiksi osaksi sekä kaupungin poliittisia että talousarviokehityksiä.

Kaupungin ansioksi luettiin myös sen innovatiivinen lähestymistapa esteettömyyteen: saatavilla on esimerkiksi verkkosivusto www.mobidat.net, joka on suunnattu henkilöille, joilla on aistivammoja, fyysisiä vammoja tai kognitiivisia häiriöitä. Verkkosivusto koostuu tietokannasta, jossa on noin 31 000 merkintää lukuisien eri puolilla kaupunkia sijaitsevien tilojen esteettömyydestä.

Berliinin pysyvänä tavoitteena on edistää liikkuvuutta sekä tehdä kaupungista turvallisempi ja ympäristöstä ystävällisempi.

Kesällä 2018 voimaan tullut Berliinin kaupungin liikkuvuusmääräys on ensimmäinen laatuaan Saksassa. Sen laatimiseen osallistui liikkuvuusyhdistyksiä ja hallintoalueita, osavaltion senaatin asiasta vastaavat osastot sekä parlamentin edustajia.

Berliinin kaupungin liikkuvuusmääräyksellä taataan, että jokainen voi iästään ja vammaisuudestaan riippumatta liikkua turvallisesti ja itsenäisesti. Berliinin ja Brandenburgin lähiöiden ja suurkaupunkialueen bussi- ja junayhteyksiä sekä polkupyöräiteitä parannetaan. Useiden sellaisten alueiden, joille on aiemmin ollut vaikeaa päästä ilman autoa, on määrä olla jatkossa kaikkien saavutettavissa.

Berliini on asettanut tavoitteekseen saavutettavuuden esteiden poistamisen. Eräs keskeinen keino tämän toteuttamiseksi on esteetöntä kaupunkia käsittelevä pyöreän pöydän ryhmä. Tämä liikennetoimen päällikön johtama ryhmä tuo yhteen sidosryhmiä hallinnosta, yritysmaailmasta ja vammaisjärjestöistä. Sen tavoitteena on sopia painopisteistä ja aloitteista, joilla parannetaan Berliinin esteettömyyttä useilla eri aloilla, kuten matkailu-, majoitus- ja ravintola-alalla, teollisuudessa, kaupan alalla ja liikenteessä.

Berliinin liikkuvuuslaki astui voimaan kesällä 2018

© Salzburger kaupunki

”Esteetön kaupunki palkinnon myötä Berliini on saanut runsaasti kansainvälistä huomiota, jasekä tulevaisuudessakin tiivistä näkemystenvaihtoa muiden eurooppalaisten kaupunkien kanssa parantaakseen esteettömyyttä.”

Ingmar Streese, Berliinin kaupungin liikennetoimen päällikkö

2014

Göteborg, Ruotsi

Göteborg, Ruotsi

© Shutterstock

Tuomarit panivat merkille vuonna 2014, että Göteborgilla on selkeä poliittinen tavoite tehdä kaupungista esteetön kaikille.

Tähän pyrkimykseen kuului muun muassa se, että kaikkia julkishallinnon elimiä ja yrityksiä vaadittiin laatimaan luettelo niiden käyttämistä julkisista rakennuksista ja tiloista, jotta esteettömyyttä voitaisiin mitata.

Selvitykseen oli sisällytettävä kaikki Göteborgin kaupungin julkiset rakennukset ja tilat, kuten koulut, ikääntyneille tarkoitettut asuinrakennukset, museot, kirjastot, liikuntatilat ja leikkialueet.

Selvityksen myötä kaupunginvaltuusto sitoutui tekemään kokonaisvaltaisia ja kattavia jatkotoimia kaupungin esteettömyyden parantamiseksi.

Vuodesta 2014 lähtien Göteborg on päättänyt lukuisista uusista kehitystoimenpiteistä. Niitä ovat olleet muun muassa aloitteet, jotka koskevat museoiden esteettömyyden parantamista, sekä tilapäinen esittelytila, jossa kaupungin työntekijät ovat voineet tutustua omakohtaisesti vammaisuuden aiheuttamiin haasteisiin. Kaupunki on myös järjestänyt videoprojektin, jossa kannustettiin vammaisia henkilöitä kuvaamaan näkemyksiään kehittämistä kaipaavista kohdista.

Liike- ja kokousmatkailukohteiden ekologista ja sosiaalista kestävyyttä mittaavassa Global Destination Sustainability indeksissä Göteborg on nostettu koko maailman kestävimmäksi matkakohteeksi. Keskeinen osa tätä indeksia on esteettömyys.

Lisäksi Göteborgissa on esimerkiksi kehitetty sovellus, joka tuo vammaisille henkilöille mahdollisuuden osallistua kulttuuritapahtumiin kaupungin esityspaikoilla.

Vuonna 2017 esitelty sovellus tarjoaa reaaliaikaisen viittomatulkkauksen tapahtumien aikana. Sovellukseen sisäänrakennettu induktiosilmukka puolestaan vahvistaa ääntä.

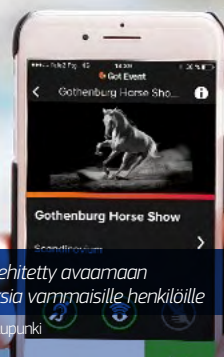
Lisäksi sovellus sisältää tietoa esimerkiksi siitä, miten esityspaikalle pääsee, mistä saa apua paikan päällä ja miten mennään WC-tiloihin, ravintoloihin ja muihin tiloihin.

”Göteborgille palkinnon voittaminen oli vahvistus siitä, että olemme oikealla tiellä.”

Maria Bernström Printz, Göteborgin kaupungin esteettömyydestä vastaava kehityspäällikkö

Sovellus on kehitetty avaamaan mahdollisuuksia vammaisille henkilöille

© Göteborgin kaupunki

2015

Borås, Ruotsi

Borås, Ruotsi

© Shutterstock

Borås teki tuomareihin vaikutuksen vuonna 2015 selkeällä ja pitkäaikaisella poliittisella sitoutumisellaan toiminta-ajatukseen ”kaikille esteetön Borås”.

Kaupungissa noudatettiin lakisääteisiä normeja tiukempia esteettömyysvaatimuksia ja tarjottiin tukea yksityisten asuintilojen muuttamiseen esteettömiksi, jotta vammaisilla ihmisillä olisi muiden kanssa yhtäläiset mahdollisuudet itsenäiseen asumiseen.

Borås on sitoutunut tekemään kaupunkiympäristöstä esteettömän kaikille iästä ja vamman asteesta riippumatta. Kaupunki on koonnut esteettömyystietokannan, joka on saatavilla selkokielisenä ja ääneen luettuna versiona. Boråsin verkkosivusto ja uutiskirje on myös yhdistetty puhelinpalveluun, joka on tarkoitettu tukea tarvitseville henkilöille.

Borås on voittonsa jälkeen jatkanut onnistuneesti työtään useilla eri kaupunkielämän osa-alueilla. Kaupungissa on muun muassa levennetty jalkakäytäviä, parannettu puistojen esteettömyyttä ja tehty entistä useammista luonnonympäristöistä esteettömiä.

Kaupunki pyrkii jatkuvasti parantamaan verkkosivustonsa esteettömyyttä tarjoamalla vaihtoehtoisia esitysmuotoja.

Lisäksi kaupungin kirjastot ovat lisänneet selkokielisten kirjojen valikoimaa ja ottaneet käyttöön rauhoitettuja alueita.

Kaupungin työntekijöille on ryhdytty järjestämään erityistä koulutusta, jossa käsitellään YK:n yleissopimusta vammaisten henkilöiden oikeuksista ja vaihtoehtoisia viestintämuotoja sekä annetaan opastusta vammaisten henkilöiden kanssa toimimiseen.

Toinen keskeinen aloite koski älyllisesti kehitysvammaisten henkilöiden valistamista heidän oikeuksistaan.

Näkövammaisille tarkoitettun päällysteen jatkaminen Boråsin kaupungin keskustassa

© Boråsin kaupunki

”Tämä tunnustus on tuonut selkeästi lisää näkyvyyttä kaupungin merkittävälle työpanokselle. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin se, että tunnustus on kannustanut meitä jatkamaan eteenpäin tällä tiellä ja rohkaissut muitakin pyrkimään esteettömyyden parantamiseen muilla osa-alueilla.”

Herawati Nowak ja Lena Mellblad, Boråsin kaupungin vammaisneuvojat

2016

Milano, Italia

Osallistavan ja esteettömän Villa Finzi -puiston avajaiset

© Milanon kaupunki

Milano sai vuonna 2016 tunnustuksen selkeästä sitoutumisestaan ja monipuolisesta lähestymistavastaan esteettömyyden toteuttamiseen. Milano ryhtyi soveltamaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen periaatteita vuonna 2011. Samaan aikaan se sitoutui kehittämään uutta esteettömyyden kulttuuria ja strategista ja yhdenmukaista lähestymistapaa kaikille avoimen kaupungin saavuttamiseksi.

Siitä lähtien kaupunki on nostanut erityisesti esteettömyyden parantamiseen tarkoitettua kehityksen etusijalle säännöllisesti tarkistettavassa kolmivuotisessa julkisten rakennushankkeiden ohjelmassaan ja huomioinut sen myös talousarviossaan.

Palkintovuoden 2016 jälkeen kaupunki on toteuttanut useita aloitteita. Eräs niistä koski kaikkia palvelevan suunnittelun asiantuntijoista koostuvan ryhmän perustamista. Ryhmän tehtävänä oli tehdä kaupungin liikuntatilat esteettömiksi. Tämä on johtanut merkittäviin kunnostus- ja parannustoimiin: esimerkiksi kaikissa kaupungin uimahalleissa on nyt allashissit.

Kaupunki on strategisessa suunnitelmassaan sitoutunut täydelliseen esteettömyyteen pitkällä aikavälillä. Lisäksi strategisella

suunnitelmalla pyritään tuomaan kaikkia palvelevan suunnittelun periaatteet kaikkien kaupunkiympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen osallistuvien tietoisuuteen.

Kaupunki on myös keventänyt ja tehostanut kaupunkisuunnitteluprosessejaan silloin, kun on kyse esteettömyysasioista.

Viimeaikaisiin uudistuksiin lukeutuvat myös esteettömät puistot ja leikkipuistolaitteet, vammaisten henkilöiden työmahdollisuudet, yritysten esteettömyyden parantamista koskeva pilottihanke, esteettömän julkisen liikenteen lisääminen sekä hotellihuoneiden esteettömyyttä parantavat toimet.

”Palkinto on tunnustus kaupungille työstä esteettömyysasioiden ottamiseksi osaksi kaikkea toimintaa, mutta ennen kaikkea se on kannustanut jatkamaan valitulla tiellä ja tekemään töitä entistä enemmän ja laadukkaammin.”

Milanon kaupunki

Esteetön leikkikenttä, Indro Montanelli -puisto

© Milanon kaupunki

2017

Chester, Yhdistynyt kuningaskunta

Uusi bussiasema

© Chesterin kaupunki

Vuoden 2017 voittaja oli Chester. Tuomareihin teki vaikutuksen kaupungin määrätietoinen toiminta, jolla se on halunnut tuoda historian kaikkien ulottuville. Chesterissä on panostettu siihen, että mahdollisimman suuri osa kaupungin haastavasta keskiaikaisesta infrastruktuurista olisi esteetöntä vammaisia vierailijoita varten.

Chester tarjoaa myös monipuolisesti varusteltuja esteettömiä WC-tiloja sellaisia henkilöitä varten, joilla on vaikeasta vammaisuudesta tai monivammaisuudesta johtuvia erityistarpeita ja joiden ei välttämättä muuten olisi mahdollista päästä viettämään päivää kaupungin keskustassa.

Kaupungin kaikki bussit ovat esteettömiä, minkä lisäksi kaikkien kaupungissa toimivien taksien on sovelluttava pyörätuoleille ja niissä on oltava esimerkiksi induktiosilmukka.

Chester on kilpailun voittamisen jälkeen jatkanut toimia esteettömyyden parantamiseksi. Hyvänä esimerkkinä on uusi bussiterminaali. Sen kehitystyössä kuultiin Corporate Disability Access Forum liittoa, jonka kautta kehitystyöhön saatiin 15 paikallisen ja alueellisen vammaisjärjestön panos.

Bussiterminaalia varten on laadittu myös esteettömyysopas, jonka avulla vammaiset henkilöt, avustajat ja perheenjäsenet voivat

suunnitella käyntinsä etukäteen kattavien tietojen pohjalta.

Toukokuussa 2017 avattu Storyhouse on yhdistetty kirjasto, teatteri, elokuvateatteri ja yhteisötila. Se tarjoaa paikallisille vähemmistöryhmille vuosittain yli 2 000 tapahtumaa, kuten autisteille soveltuvia tilaisuuksia sekä kursseja syrjäytyneille ja ikääntyneille väestöryhmille.

Kaikki Storyhousesissa pidettävät esitykset ovat esteettömiä. Useat työntekijät ovat osallistuneet Dementia Friends ohjelman koulutukseen ja opastukseen.

Kaupunkiympäristön parannukset ovat hyödyttäneet myös pyörätuolin käyttäjiä, opaskoiran omistajia ja pitkän valkoisen kepin käyttäjiä.

Parannetut jalkakäytävät

© Chesterin kaupunki

”Vuonna 2017 voittamamme palkinto innoitti meitä tekemään vielä enemmän töitä parantaaksemme vammaisten ja ikääntyneiden henkilöiden elämää. Voimme ylpeinä todeta, että esteettömyys ja osallisuus ovat edelleen valtuuston painopistealueiden ytimessä.”

Val Armstrong, valtuutettu, Cheshire West ja Chesterin valtuusto

2018

Lyon, Ranska

Lyon, Ranska

© Shutterstock

Vuoden 2018 voittaja, Ranskassa sijaitseva Lyonin kaupunki, on päättänyt suhtautua esteettömyyteen kaikkia aloja koskevana kysymyksenä sekä panostaa merkittävästi esteettömän ja osallistavan ympäristön luomiseen.

Lyonissa toteutetaan parhaillaan vuodet 2016–2024 kattavaa ohjelmaa, jossa keskitytään kahteen aihepiiriin: fyysiseen esteettömyyteen ja mahdollisuuteen osallistua kaupunkielämään.

Esteettömyyden parantamiseen tähtäviä pyrkimyksiä koordinoi kaupunginvaltuustoon kuuluva tehtäväpäällikkö. Tehtäväpäällikkö raportoi kaupungin virkamiesjohdolle ja kokoaa yhteen aloitteita, jotka koskevat 14:ää kaupungin osastoa, kuten kulttuuria, koulutusta, liikuntaa, lasten tukipalveluja ja julkisia alueita.

Painopisteistä ovat päättäneet yhdessä neuvoo-antava elin, joka koostuu vaaleilla valituista edustajista ja kaupungin johdosta, sekä 62 vammaisia ja ikääntyneitä henkilöitä edustavaa paikallisyhdistystä.

Optiguide-palvelun kautta vammaiset henkilöt saavat ovelta ovelle johtavat reittiohjeet sekä yksilöllistä opastusta, jotta he voivat käyttää julkista liikennettä itsenäisesti.

Vuoden 2017 lopulla Lyon julkaisi esteettömyysoppaan kaupungin rakennustöiden hallinnoinnista vastaavalle ryhmälle.

Vuonna 2019 kaupunki julkaisi myös kaikille tarkoitetun kulttuuripalvelujen esteettömyysoppaan. Opasta laadittaessa kuultiin kaupungin esteettömyystoimikuntaan kuuluvia vammaisyhdistyksiä sekä 28 kulttuurijärjestöä, jotka ovat mukana toteuttamassa kaupungin kulttuuriyhteistyön peruskirjaa.

Lyonin suunnitelmassa on tehdä lähes 700 rakennusta ja julkista paikkaa esteettömiksi ennen vuotta 2024.

”Palkinnon voittaminen on suuri ylpeydenaihe ja tuo samalla mukanaan suuren vastuun, sillä Lyonin on jatkossakin osoitettava olevansa tämän upean palkinnon arvoinen. Palkinto oli tunnustus kaikesta siitä työstä, jota olemme tehneet paitsi fyysisen esteettömyyden, myös kaupunkielämän muiden osa-alueiden esteettömyyden eteen.”

Thérèse Rabatel, sukupuolten ja vammaisten henkilöiden tasa-arvosta vastaava valtuutettu

2019

Breda, Alankomaat

Opiskelijat esittävät parannusideoitaan vammaisten urheilijoiden kuljetukseen kaupungin haastetapaamisessa

© Bredan kaupunki

Tuomarit arvostivat erityisesti Bredan kokonaisvaltaista lähestymistapaa esteiden poistamiseen. Kaupunki toteuttaa nelivuotista (2018–2021) suunnitelmaa luodakseen ympäristön, jossa esteettömyys on yleisenä normina.

”Breda kaikille” alusta on tuonut yhteen kaupunginhallinnon, matkailualan ja koulutuksen edustajia sekä vammaisjärjestöjä. Yksi alustan tavoitteista oli tehdä Bredasta esteettömän matkailun kärkikohde.

Breda noudattaa vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen periaatteita, ja kaupunki on päättänyt tulla parhaaksi YK:n vammaisopimuksen vaatimukset täyttäväksi kaupungiksi.

Bredassa on menty jo paljon eteenpäin myös palkinnon voittamisen jälkeen. Paikallinen hallintoneuvosto (*College van burgemeester en wethouders*) hyväksyi kesäkuussa 2019 uudet kaupunkisuunnitelmat, joita laadittaessa oli kuultu asiantuntijoita ja vammaisjärjestöjä.

Lähivuosina kaupunki aikoo keskittyä erityisesti vapaa-ajan toiminnan esteettömyyteen. Tämä koskee muun muassa kahviloita, ravintoloita,

ostospaikkoja sekä urheilu- ja kulttuuritapahtumia. Lisäksi järjestetään koulutusta hotelli-, ravintola- ja matkailualan sekä vähittäiskaupan alan työntekijöille.

Tähän mennessä kaupunki on esteettömyyttä käsitellessään keskittynyt ennen kaikkea henkilöihin, joilla on fyysisiä vammoja, mutta vuonna 2019 se laajensi katsantotapaansa huomioidakseen myös älyllisesti kehitysvammaiset sekä henkilöt, joilla on näkymätön vamma, kuten autismi. Lisäksi on painotettu entistä enemmän tiedon tarjoamista helposti luettavassa muodossa heikon lukutaidon omaaville henkilöille.

Breda on vuodesta 2019 lähtien sitoutunut painottamaan esteettömyyttä ja osallisuutta kaikissa uusissa kaupunkisuunnitelmissa, ja tukena sillä on asiantuntevia neuvoja, niin kutsuttuja esteettömän kaupungin erityisvirkamiehiä.

18 Bredassa toimivaa organisaatiota allekirjoittaa niin kutsutun paikallisen esteettömyyden sopimuksen, minkä myötä ne sitoutuvat tekemään Bredasta aidosti esteettömän ja osallistavan

© Bredan kaupunki

”Olemme ylpeitä palkinnosta, mutta samalla olemme tietoisia siitä, että meidän tehtävänä on muuttaa voittajan saama hetkellinen huomio kestäväksi tulevaisuuden kehitystyöksi.”

Miriam Haagh, Bredan apulaispormestari

2020

Varsova, Puola

Varsova, Puola

© Shutterstock

Tuomarit valitsivat Varsovan vuoden 2020 voittajaksi, koska kaupunki on edistynyt valtavasti edellisten kymmenen vuoden aikana ja kaikkialla kaupungissa on sitouduttu vahvasti parantamaan kaupungin vammaisten asukkaiden elämänlaatua.

Varsova on omaksunut kaikkia palvelevan suunnittelun periaatteet lähtökohdaksi ja hyväksynyt niiden pohjalta toimintasuunnitelman, jossa keskitytään tiedonvälitykseen, työpaikkoihin, koulutukseen, yhteiskuntaan ja infrastruktuuriin.

Esteettömyydestä vastaavalla valtuutetulla on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että kestäviä parannuksia toteutetaan kaikkialla kaupungissa.

Varsovassa tiedostetaan, että tehtävää on vielä paljon, ja kaupunki on laatinut suunnitelmia varmistaa, että myös tulevana vuosina talousarvioon varataan määrärahoja esteettömyyshankkeisiin.

Esteettömyyden parantamiseen tähtäävien aiempina vuosina toteutettujen toimien tuloksia seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Seuraavat vaiheet suunnitellaan arviointien tulosten pohjalta, ja tulevien aloitteiden mittaamiseksi asetetaan selkeitä indikaattoreita.

Selkeät ja perusteelliset esteettömyysstandardit auttavat varmistamaan, että kaikkien kaupungin rakennushankkeiden suunnittelu ja rakennustyöt ovat laadukkaita ja esteettömyys toteutuu tyydyttävällä tavalla.

Uudella Varsova 2030 strategialla on pitkälle tulevaisuuteen ulottuva vaikutus sekä kaupungin rakennetun että sosiaalisen ympäristön kehitykseen. Painopisteinä ovat muun muassa perusterveydenhuollon ja ehkäisevän terveydenhuollon saatavuus sekä sosiaalisen ja julkisten palvelujen parantaminen, mukaan lukien sähköisen terveydenhuollon ja sähköisten palvelujen (IT-järjestelmien) saatavuus vammaisten henkilöiden näkökulmasta.

Yksi erityistavoitteista on rakennetun ympäristön jäljellä olevien esteiden poistaminen. Tämän saavuttamiseksi toteutettavia aloitteita ovat muun muassa hissien asentaminen historiallisiin kohteisiin, kuten Łazienkowska-tien varrelle, sekä aukioiden muutostyöt.

”Varsovassa tehtiin useita vuosia työtä Esteetön kaupunki palkinnon eteen. Olemme kaikki oppineet, miten nykyaikaisen suurkaupungin on toimittava, jotta kaupunki on jokaiselle asukkaalle miellyttävä paikka asua ja käydä töissä. Kaupunkimme luonteeseen kuuluu, että ketään ei jätetä ulkopuolelle.”

Rafał Trzaskowski, Varsovan kaupunginjohtaja

Veiksel-joki Varsovassa

© Shutterstock

Yhteydenotot EU:hun

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta:

europa.eu/european-union/contact_fi

Yhteydenotot puhelimitse tai sähköpostitse

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

— soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 678 910 11

(jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),

— soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696 tai

— sähköpostitse: europa.eu/european-union/contact_fi

Tietoa EU:sta

Verkkosivut

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla,

europa.eu/european-union/index_fi

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata tai tilata osoitteesta

publications.europa.eu/fi/publications. Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. europa.eu/european-union/contact_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1952 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa osoitteessa eur-lex.europa.eu

EU:n avoin data

EU:n avoimen datan portaalien (data.europa.eu/euodp/fi) kautta on saatavilla EU:n data-aineistoja. Data on ilmaiseksi ladattavissa ja uudelleenkäytettävissä sekä kaupallista että ei-kaupallista käyttöä varten.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2020

© Euroopan unioni, 2020

Uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan.
Euroopan komission soveltamasta asiakirjojen
uudelleenkäyttöpolitiikasta säädetään päätöksessä
2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Sellaisten valokuvien tai sellaisen muun materiaalin käyttöön tai
jäljentämiseen, joihin EU:lla ei ole
tekijänoikeutta, on pyydettävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta.

Kansilehti: © Shutterstock, 2020

Print ISBN 978-92-76-19499-6 doi:10.2767/941292
KE-02-20-422-FI-C

PDF ISBN 978-92-76-19473-6 doi:10.2767/253873
KE-02-20-422-FI-N

Euroopan unionin
julkaisutoimisto